

TIEDOTE

23.4.2021

julkaisuvapaa heti

Maatiainen ry on valinnut Inarissa sijaitsevan Pielpajärven erämaakirkon ympäristöineen vuoden 2021 perinnemaisemaksi

Vuoden perinnemaiseman valintaperusteena ovat Pielpajärven merkittävät saamelaisperinteeseen asti ulottuvat kulttuurihistorialliset arvot ja luontoarvot. Kirkko ympäristöineen kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin ympäristöihin, ja kirkkokenttä on valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi sekä muinaismuistolailta suojeltu kiinteä muinaisjäännös. Paikka on pala saamelaista historiaa ja kulttuuria, jossa ihmisen ja luonnon vuorovaikutus sekä luonnon kunnioitus on ollut elämän perusta. Kyseessä on yksi Lapin kulttuurihistoriallisesti merkittävimmistä kokonaisuuksista.

Pielpajärven erämaakirkko ja saamelaisten talvikylänä toiminut avoin niittymäinen kenttä muodostavat kokonaisuuden, jolla on pitkä asutushistoria ja jonka perinnebiotoopin ylläpitoon on erityisesti viime vuosina panostettu aktiivisesti.

Nykyinen puukirkko on peräisin 1760-luvulta ja sitä edelsi 1640-luvulla rakennettu pienempi kirkko. Paikan asutushistoria ulottuu kuitenkin paljon pidemmälle, ja siellä tiedetään asutun jo 1400-1500-luvuilla talvikylissä. Saamelaisten asutus oli luonteeltaan väliaikaista. Vuoden kiertoa seurailleen talveksi asetettiin aloilleen, kun taas kesällä kuljettiin metsästävässä ja kalastamassa. Alueelta on löytynyt myös muinaisjäännöksiä monen tuhannen vuoden takaa.

Niittymäistä kirkkokenttää värittävät kukkiessaan erityisesti kullerot ja kurjenpolvet. Kenttää on niitetty ja hoidettu vuodesta 2000 lähtien Metsähallituksen, Inarin seurakunnan ja Saamelaismuseum Siidan toimesta, mutta käsityön työläyden vuoksi alueelle ollaan suunniteltu tuotavan lampaita laiduntamaan kesästä 2022 lähtien. Näin arvokas matala ruohovartinen kasvilajisto saadaan säilymään. Kirkkokentän luontotyypit kuuluvat Natura-200 -luontotyyppiin “runsaslajiset ja tuoreet niityt”, ja sen edustavuus on merkittävä.

Pielpajärven kirkolle johtaa noin viiden kilometrin mittainen kävelyreitti, joka itsessään on jo kulkemisen arvoinen aarnimetsineen ja vesistöineen. Kohde on siis mitä parhain omatoimiseen retkeilyyn, jota voi harrastaa koronarajoituksista huolimatta. Pielpajärven erämaakirkkoon voi tutustua ympärivuotisesti.

Valitsemalla vuosittain Vuoden perinnemaiseman Maatiainen ry haluaa kiinnittää huomio arvokkaisiin suomalaisiin kulttuurimaisemiin sekä edistää niiden säilymistä.

Maatiainen –Det lantliga kulturarvet ry on valtakunnallinen yhdistys, joka pyrkii säilyttämään vanhat viljely- ja koristekasvit sekä alkuperäiset kotieläinrodut eli maatiaiskasvit ja -eläimet. Lisäksi yhdistys vaalii kulttuurimaisemia.

Lisätietoja:

Arkeologi Eija Ojanlatva, Saamelaismuseum Siida

eija.ojanlatva@samimuseum.fi, 040-167 6145

Lapin ELY-keskus, Marjut Kokko marjut.kokko@ely-keskus.fi

Inarin seurakunta Kirkkoherra Tuomo Huusko

tuomo.huusko@evl.fi, 040-733 8153

Perinnemaisemavastaavat / Maatiainen ry

Anni-Mari Anttola, annimari.anttola@yahoo.com

Kirsi Mäkinen, kirsi.makinen67@gmail.com

Toiminnanjohtaja, Maatiainen ry.

Maija Manninen, toimisto@maatiainen.fi, 044-045 7317

Kuvat:

Kuvien käytön yhteydessä on mainittava kuvaaja.

Kuva 1: Pielpajärven ristikirkko. Kuva: Eija Ojanlatva

Kuva 2: Reunoiltaan umpeutumassa oleva kenttä kunnostetaan ja perustetaan lammaslaitumeksi Helmi-ohjelman avulla. Kuva: Marjut Kokko

Kuva 3: Uhanalainen pohjannoidanlukko sinnittelee matalakasvuisena säilyneillä alueilla. Kuva: Marjut Kokko

Lataa kuvat täältä:

<https://www.dropbox.com/sh/dr8t5x0twejtjau/AABpKGuutcwYLM-klS-h1Huba?dl=0>